

دولت اسلامی افغانستان
مرکز تعلیمی افغانستان

۲۱

آموزش
خواندن و نوشتن

مؤلف: فتح محمد منتظر آسمانی
ترقيق و تصحیح: عبدالوکیل دخنی، میرعبدالغفاری تهری

سال - ۱۳۷۱

دولت اسلامی افغانستان
مرکز تعلیمی افغانستان

۲۱

اموزش

خواندن و نوشتن

مؤلف : فتح محمد نظر آسامی

تدقيق و تصحیح : عبد الوکیل (خنیفی)، پیرعبدالغطیم نظری،

سال - ۱۳۷۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد واله واصحابه
اجميين ۵

از نگاه اینکه علم بالای مرد وزن فرض است و بهترین وسیله، فرآگرفتن علم، داشتن
ساد است، آموختن سواد نیز از ضروریات بشار میرود. علاوه‌تاً آموختن سواد
در حیات روزمره هر فرد، دارای هر کب و پیشنهادی که باشد مفید و قابل اهمیت
است.

کاسب، دهقان، تجارت وغیره هر کدام جهت یادداشت معاملات روزمره خویش
به آموختن سواد ضرورت دارد. روی همین منظور مرکز تعلیمی فغانستان از چند سال
به این طرف کورس‌های متعدد سواد آموزی سے برای مجاہدین دایر کرده است که
بالواسیله عده‌ای زیادی از هموطنان ما زنگنه سواد بهره مند شده‌اند. در
کتب صنوف اول، دوم و سوم سواد آموزی مرکز تعلیمی موضوعات علوم دینی و حساب
هشتم گنجانیده شده، فارغان کورس‌های سواد آموزی مرکز تعلیمی علاوه از
خواندن و نوشتن، حساب و علوم دینی را نیز تا اندازه لازم آموخته‌اند.

- الف -

چون دچار پر ترین راه جهت آموزش سواد آنست که موضوعات کتب سواد آموزی به پیشنهاد شغل سواد آموز ارتباط داشته باشد، مرکز تعلیمی تقسیم گرفت که حتی الوسع در نوشتن و چاپ کتب سواد آموزی به ارتباط پیشنهادی مختلف مبادرت درزد، تا پیشنهاد ران از گیطرف به شوق و دلچسی متوجه آموزش سواد گردند، و از جانب دیگر معلوماتی در قسمت بهتر ساختن وضع پیشنهاد خواش نیز حاصل نمایند.

کتاب نهایی از همان جمله کتابهای نیست که در پهلوی سواد آموزی یک عدد از اصول تاکداری را برای پیشنهاد ران و تاکداران نیز رسمی کند.

نویسنده این کتاب دآقا می نظر، هنارت خاصی را در تحریر اصل کتاب و همچنان در رسمی تدریس آن به کار برده است.

امیدواریم که این کتاب وسیلهٔ خوبی برای باغبانان وطن عزیز ما از رهگذر آموزش سواد و حصول معلومات مفید در ساخت تاکداری شده بتواند کتاب رسمی تدریس آن استادان محترم سواد آموزی را در قسمت تدریس اصل کتاب مدد کردد.

و من اللہ توفیق
مرکز تعلیمی افغانستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درس اول

خدا (ج)

خدا (ج)

خ د ح

شاگردان بنویسید :

				خ
				خ

				د
				د

				خد (ج)
				خد (ج)
				خد (ج)

درجہ مارکسی خالی بنویسید

نہاد	ا	د	خ

درس دوم

ا ب

ب ا

درجاهای خالی بنویسید

آب	آب	ب	آ

شاگردان بنویسید :

				ب
				ب

				آ
				آ

				آب.
				آب.
				آب.

درس سوم

هوا

ا

و

ه

۸

درجاهای خالی بنویسید

هوا	ا	و	ه

شاگردان بنویسند :

	ه
	و

	خ
	د

	خدراج
	آب
	هوا

از حروف ها کلمه بسازید .

مثال :

هوا	ا	و	ه	
	ا	د	خ	۱
		ب	آ	۲
	د	ا	د	۳
	ا	و	د	۴
	د	و	د	۵
	د	و	ب	۶

از حرف کلمه بسازید .

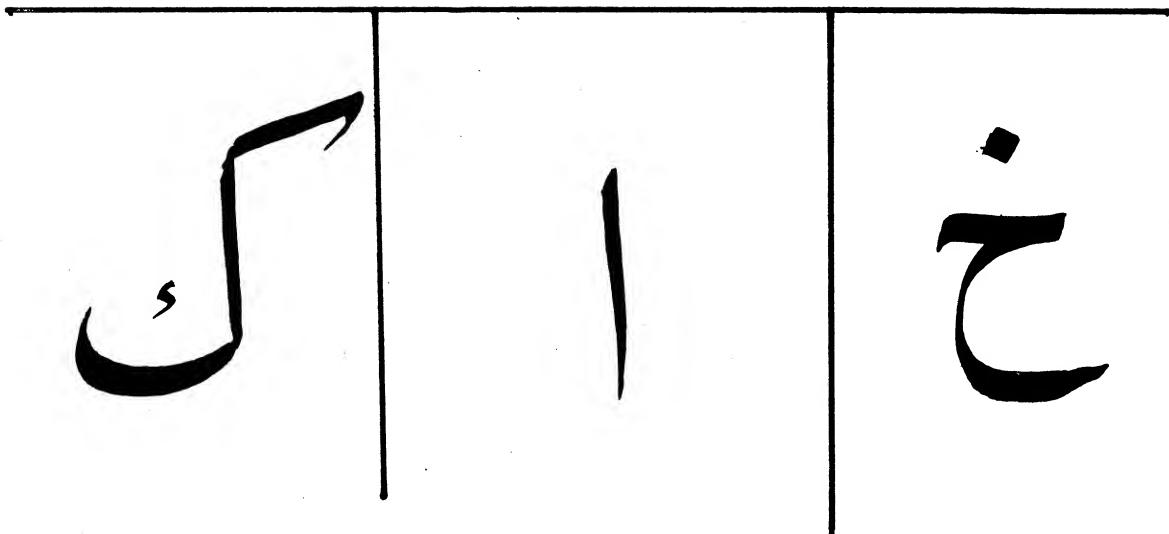
هوا	ا	و	ه	مثال :
	ا	و	د	۱
	د	ا	د	۲
	د	و	ز	۳
	د	و	ب	۴
	د	ر	د	۵
	ب		آ	۶
	د	ا	د	۷

در این کلمه ها کدام حرف ها اند :

حروف ها	کلمه ها	
د و ب	منفصل	شال :
د و ب	متصل	بود
	منفصل	دوا
	متصل	
	منفصل	داد
	متصل	
	منفصل	با با
	متصل	
	منفصل	دوا
	متصل	
	منفصل	درد
	متصل	
	منفصل	بود
	متصل	

درس چهارم

خان

درجاهای خالی بنویسید

خاک	ک	ا	خ

شائر دان بنویسند :

				خد (اج)
				خوب

				آن
				بایا

				آب
				هوا
				خاک

از حروف ها کم بسازید

مثال :

هوا	ا	و	ه	
	ک	ا	خ	۱
	ب	و	خ	۲
	ا	و	ه	۳
	ا	د	خ	۴
	د	ا	ب	۵
	ک	ا	خ	۶
	د	ا	د	۷

درس پنجم

تک

ک ا ت

درجاهای حالی بنویسید :

ت	ا	ک	تاک

در این کلمه ها کدام حرف ها اند :

کلمه ها	حروف ها
مثال :	خ و ب
خوب	خ و ب
فَاك	منفصل
توت	متصل
بوت	منفصل
خاك	متصل
خوب	منفصل
كود	متصل

از حرف‌ها کلمه‌سازی :

ه	و	ا	هوا	مثال :
ت	ا	ك	ک	۱
ت	و	ت	ت	۲
ب	و	ت	ت	۳
خ	ا	ك	ک	۴
خ	و	ب	ب	۵
ك	و	د	د	۶

شاگردان بنویسند :

				خد اج
				خوب

				خاک
				کود

				تاک
				توت
				بوت

دریششم

انگور

انگور

درجاهای خالی بنویسید :

انگور	ر	گو	ان
رنگ	گ	ن	ر
گاو	و	ا	گ

در این کلمه ها کدام حرف ها است :

کلمه ها	حروف ها	
انگور	ان گ و ر	منفصل
رنگ	ان گ و ر	متصل
گور		منفصل
گاو		منفصل
کود		منفصل
کندو		منفصل
کار		منفصل
		متصل
		متصل
		منفصل

از حرف ها کلمه بسازید .

مثال	خ	ر	ا	ب	خراب
۱	م	ک	ت	ب	
۲	ن	و	ب	ت	
۳	ک	و	د		
۴	ا	ن	ا	ر	
۵	ک	و	ر		
۶	ک	ن	د	و	
۷	ک	ر	ا	د	

شاگردان بنویسند و بخوانند :

داد	آب	را	گاوها	داود

داد	آب	را	تاکها	داود

داد	کود	را	تاکها	داود

درس هفتم

میوه

گ و ی ه

درجہ ای خالی بنسپیلہ

میوہ	وہ	یہ	وہ
موم	م	و	م
موی	و	ی	م

در این کلمه ها کدام حرف ها ند :

کلمه ها	حروف ها	مثال
میوه	م ی و ه	منفصل
شاندن	م ی و ه	
خام		منفصل
خانه		
مهماز		منفصل
خیرات		
خوردان		منفصل

درجاهای خالی بنویسید :

			خوردن
			میخورم
			میخوریم
			میخوری
			میخورید
			میخورد
			میخورند

درجای خالی یک کلمه مناسب بگذارید .

من انگور

ما انگور

او انگور

کلمه های مناسب :

میخورم

میخوریم

میخورد

خوردن

خورد

با کلمه های جمله بسازید .

با این کلمه ها :

انگوشه	همه
میوه	مهماں ها
خورند	آنها

در این جمله بسازید :

درس هشتم

کشش

ش	م	ش	ک
---	---	---	---

از این حرف‌ها کم‌بازید :

کشمش	ش	شـهـ	ک	مثال
	شـهـ	یـ	رـ	۱
	هـ	اـخـ	شـ	۲
شـ	ـ	ـمـ		۳
ـ	ـ	ـشـ		۴
رـ	یـ	ـشـ		۵
شـ	ـاـرـ	ـبـ		۶

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید .

حروفها		کلمه‌ها	
ک	ش	منفصل	مثال: کشمش
ک	ش	متصل	ریشه
		منفصل	تنه
		متصل	شاخه
		منفصل	برگ
		متصل	نوده
		منفصل	خوشہ
		متصل	

از حرف‌ها کمک بسازید :

مثال :

خوش	ه	ش	و	خ	
	ه	ش	ه	ر	۱
		ه	ه	ت	۲
	ه	خ	ا	ش	۳
	ه	د	و	ن	۴
	ه	و	ش	خ	۵
	ن	ه	ر	ش	۶
		ش	ر	ت	۷

شاگردان بنویسند و بخواهند :

دارند	ها	ریشه	ها	تاک

دارند	ها	شاخه	ها	تاک

دارند	ها	برگ	ها	تاک

دارم تاک من

داریم تاک ما

داری تاک تو

دارید تاک شما

دارد تاک او

دارند تاک آنها

درجای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

من ... دارم

تاک ... دارد

خوشی ها ... دارند

کلمه های مناسب :

تاک

خوشی ها

انگور

شام

شیر

با کلمه های جمله بسازید .

با این کلمه ها

نامک ها
خوشه های

برگ ها
انگور

تلخه ها
دارند

و

در این جمله بسازید .

دیکھئے

پیوند

پیوند

درجاهای خالی بنویسید.

مثال :

پیوند	د	و ن	پ ی	
	د	خ ت	پ	۱
	ا ي ان		پ	۲
	ش ت د		پ'	۳
	پ و		ت	۴
ک	ن د		پ'	۵
	ه ر		پ و	۶

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها	
پیوند	پ ی و ن د	مثال :
پناه	پ م ن ا ه	۱
پایان	پ م ن ف ص ل	۲
پنه	پ م ن ف ص ل	۳
چپ	چ پ م ن ف ص ل	۴
توپ	ت و پ م ن ف ص ل	۵
هست	ه س ت م ن ف ص ل	۶

از حرف ها کم بسازید :

مثال :	خ	و	ش	ه	ن	نحوش
۱	پا	ای	ا	ن	ه	
۲	پ	ای	ن	ه		
۳	پ	ش	ت	ه		
۴	ه	م	ت			
۵	پ	ن	ب	ه		
۶	پ و	ش	ا	ک		
۷	ت	پ	ه			

شاگردان بزیستند و بخوانند :

پایی	توب	پُشته	پخته	پیر

چپ	تپه	پیوند	پوره	پدر

پُنڈک	پُشته	پایان	پخته	پیوند

جمله های زیر را بخوانید :

من تاک های خود را پیوند میکنم.

ما تاک های خود را پیوند میکنیم.

تو تاک های خود را پیوند میکنی.

شما تاک های خود را پیوند میکنید.

او تاک های خود را پیوند میکند.

آنها تاک های خود را پیوند میکنند.

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید :

هه تاکداران کشت خود را خیشاوه . . .

توهم خیشاوه . . .

من هم خیشاوه . . .

کلمه های مناسب :

میکنند

میکنی

میکنم

دارم

خوردم

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

خیشاوه	همه
و	تاکداران
شاخه برقی	کشت خود را
میکنند	آبیاری

در این جمله بسازید :

درس ۵

کشش سبز

ک ش ش م س س ب ز

درجاهای خالی بنویسید .

مثال:

سبز	ز	ب	س	
	ت	س	ا	۱
	خ	ر	س	۲
	ر	د	م	۳
	ز	م	ذ	۴
	س	ب	ک	۵
	ت	س	م	۶

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید .

کلمه ها	حروف ها	
مثال :	ز م س ت ا ن	منفصل
ز م س ت ا ن		متصل
		منفصل
		متصل
		منفصل
		متصل
۱	سبزه	
۲	سایگی	
۳	ترازو	
۴	سخن	
۵	زمین	
۶	ترکاری	

از حروف ها کلمه بسازید .

مثال:	خ	و	ش	ه	خوش
۱	ب	ا	ز	ا	ر
۲	آ	م	ا	ن	
۳	س	ر	د	د	ی
۴	س	ب	ز	ی	ه
۵	ک	ر	ب	ا	س
۶	د	ا	س		
۷	و	ز	ا	ر	ت

شاگردان بنویسند :

دست	ستاره	پسته	تابستان	سايگي

پيزار	نماز	زمين	مزدور	سبزه

بازو	بازار	دست	سياه	سرخ

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

این کشمش ... است.

آن کشمش ... است.

آن کشمش دیگر ... است.

کلمه های مناسب :

سرخ

زرد

سبز

آبی

سیا

با کلمه ها جمله بسازید

با این کلمه ها

کشمش سیاه	امروز
بسیار	بازار
گرم	کشمش سرخ
است	کشمش سبز

در این جمله بسازید :

این جملات را بخوانید :

من انگور خود را کشمش میسازم .

ما انگور خود را کشمش میسازیم .

تو انگور خود را کشمش میسازی .

شما انگور خود را کشمش میسازید .

او انگور خود را کشمش میسازد .

آنها انگور خود را کشمش میسازند

درس یازدهم

صحیف

ض ع ا ف

درجاهای خالی بنویسید :

مثال :	ض	ر	ر	ض	
	ف	ع	ي	ض	۱
	ت	ز		ع	۲
	ض	ر		ف	۳
	ع	و	ر	ش	۴
	ب	ي		ع	۵
	و	ض		و	۶

در این کلمه ها کدام حرف ها ند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها
مثال :	ض ع ی ف
ضعیف	ض ع ی ف
عیب	منفصل
عیب	متصل
مضار	منفصل
مضار	متصل
فرض	منفصل
فرض	متصل
عزت	منفصل
عزت	متصل
بیع	منفصل
بیع	متصل
شرع	منفصل
شرع	متصل

از حرف‌ها کلمه‌بسانزید :

مثال:	خ	و	ش	ه	خوشه
۱	ض	ع	ی	ف	
۲	ع	د	ی	ض	ض
۳	م	ت	ب	ر	
۴	م	د	ی	ض	
۵	ا	ش	ر	ف	
۶	ف	ر	ض		
۷	س	ف	ی	د	

شاگردان بزیستند و بخوانند :

حوض	قرض	فرش	اسرف	حوض

مرض	مشروع	معتبر	صفت	مضر

مفت	رفیق	فروش	دعوت	غایضه

در جلها خالی یک کلمه مناسب بگذارید :

بیخ تاک باید ... شود .

اگر به تاک کود داده شود ... نمی شود .

تاک باید ... شود .

اگر تاک درست ... شود ضعیف نمی شود .

کلمه های مناسب :

خیشاوه

صفت

ضعیف

آبیاری

شاخه برقی

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

اگر پرستاری

تاک شود

حیشاً ضعیف

شاخه برق نمی شود

در این جمله بسازید :

این جملات را بخوانید :

من از فروش انگور خود فایده کردم .

ما از فروش انگور خود فایده کردیم .

تو از فروش انگور خود فایده کردی .

شما از فروش انگور خود فایده کردید .

او از فروش انگور خود فایده کرد .

آنها از فروش انگور خود فایده کردند .

درس دوازدهم

قلم

م	ل	ق
---	---	---

درجاهای خالی بنویسند :

مثال:

شوق	ق	و	ش	
	ل	و	ق	۱
	ل	ی	ف	۲
	ق	ش	ه	۳
	م	ل	ق	۴
	م	ق	ل	۵
	ر	ی	ذ ق	۶

در این کلمه‌ها کدام حرف‌ها اند بنویسید :

کلمه‌ها	حروف‌ها	
مثال: انقلاب	ا ن ق ل ا ب	منفصل
	ا ن ق ل ا ب	متصل
مقبول		منفصل
		متصل
انقلاب		منفصل
		متصل
مشق		منفصل
		متصل
فاق		منفصل
		متصل
فیل		منفصل
		متصل
لکمه		منفصل
		متصل

از حرف‌ها کمک بسازید .

مثال:

خوش	ه	ش	و	خ	
	ر	هی	ق	ف	۱
	ل	و	ب	م ق	۲
	ه	م	ق	ل	۳
	م	و	ل	م ع	۴
	ه	ک	س	م	۵
	ل	هی	ل	خ	۶
	ل	م	ل	م	۷

شاگردان بزیستند و بخواهند :

شق	قلم	قول	مشق	ململ

علوم	فقیر	مسکه	عقل	لقدمه

بال	حق	فاق	قوى	انقلاب

درجاهایی یک کمۀ مناسب بگذارد :

آدم ... راکسی دوست ندارد .

آدم بد قول ... مردم نیست .

... راکسی به گپ ... کرده نمیتواند .

کمۀ های مناسب :

بد قول

مقبول

فیل

قیل

لقدمه

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها :

کس	آدم
دوست	بد قول
ناراد	را
هیچ	

در این جمله بسازید :

این جملات را بخوانید :

من به قول خود و فاکرده ام .

ما به قول خود و فاکرده ایم .

تو به قول خود و فاکرده ای .

شما به قول خود و فاکرده اید .

او به قول خود و فاکرده است .

آنها به قول خود و فاکرده اند .

درس سیزدهم

چناع

چناع

درس جاہاں خالی بنویسید :

مثال :	چ	ی	خ	چینع
۱	غ	ل	ه	
۲	ت	ی	خ	
۳	د	ا	غ	
۴	ـ	ر	چ	
۵	پ ی	چ	ک	
۶	چ ی	ل	ه	

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید .

کلمه ها	حروف ها
مثال : چار مغز	ج ا ر م غ ز
پیچک	منفصل
چهار	متصل
هیچ	منفصل
کحالو	متصل
بیغم	منفصل
چراغ	متصل

از حرف‌ها کلمه‌سازی‌ید :

نحوشہ	ه	ش	و	خ	مثال:
	ت	ر	ی	غ	۱
ه	ج	غ	ا	ب	۲
و	ق	ا		چ	۳
ی	ق	ا		ق	۴
ک	چ	ی		پ	۵
ل و	ا	چ	ک		۶
غ	ا	ر	چ		۷

شائڻدان بنویسند :

چار مغز	چالو	کچالو	بیغم	چراغ

چیغ	بیغیرت	هیچ	چهار	غنجہ

غازی	باغ	پیچک	چرم	مرچ

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید :

من ... پاکستان ساخته ام .

اموال یک ... هم ساختم .

چیله کردن ... را زیاد میسازد .

کلمه های مناسب :

چندین

چیله باع

حاصل تاک

فراوان

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها :

چیله	ها
کردن	را
حاصل	زیاد
تاک	میسازد

در این جمله بسازید :

این جمله ها را بخوانید :

من تاک های خود را چیله کرده بودم .

ما تاک های خود را چیله کرده بودیم .

تو تاک های خود را چیله کرده بودی .

شما تاک های خود را چیله کرده بودید .

او تاک های خود را چیله کرده بود .

آنها تاک های خود را چیله کرده بودند .

درس چهاردهم

شمر

ر	م	ش
---	---	---

علاج

ع ل ا ج

درجاهای خالی بنویسید :

مثال :	ع	ل	ا	ج	ع
۱	ج	ن	گ	ج	گ
۲	ج	ذ			گ
۳	ث	د	ا	م	ی
۴	ب		ا	د	و
۵	ر		ث	ت	ا
۶	د		ج	م	س

؛ راین کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها
مثال :	ج ن ج ا ل
ج ن ج ا ل	منفصل متصل
	منفصل
	متصل
	منفصل
	متصل
	منفصل
	متصل
	منفصل
	منفصل
ج نک	۱
مجاہد	۲
ثانیه	۳
قاچیر	۴
شمر	۵
ثواب	۶

از حرف‌ها کمک بسازید .

مثال:

خوشد	ه	ش	و	خ	
	ب	ی	ر	ج	۱
	د	ج	س	م	۲
	د	ه	ا	م ج	۳
	ه	ی	ن	ث ا	۴
	ب	ا	و	ث	۵
		ر	م	ث	۶
	ث	ا	ر	م ی	۷

شاگردان بزیستند و بخوانند :

مسجد	حج	تاج	گنج	جنگ

ثواب	مشقال	میراث	شمر	شمر

مجبور	گنج	جنگل	ثانیہ	جنجال

در جا ها خالی یک کلمه مناسب بگذارید .

کار درست . . . تاکستان را زیاد میکند .

کار درست شر . . . را زیاد میسازد .

شر زیاد . . . میآورد .

کلمه های مناسب :

شر

باغداری

فراوانی

جمع آوری

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

وکشت	کار زیاد و
و مالداری را	کار درست
تاکستان ها	ثربانغ ها
میسازد	زیاد

در این جمله بسازید .

این جمله ها را بخوانید :

کار و زحمت کشی تاکداران ، باعذاران ، دهقانان

میر تاکستان ها را زیاد می سازد . و باعهای

و زمین های خوب ، زراعتی و مالداری خوب

فراوانی را می آورد .

فراوانی ناداری را از بین مردم گم

میکند . و مردم خوش بخت می شوند .

درس پانزدهم

صح

ح	ب	ص
---	---	---

درجاهای خالی بنویسند :

مثال :	ص	ح	ت	صحت
۱	ح	ر	ص	
۲	ص	ا	د	ق
۳	د	ي	د	ق
۴	ص	ب	ا	
۵	ص	ب	ح	
۶	ص	م	ص	ف

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها
شال	ح ا ص ل منفصل
حاصل	ح ا ص ل متصل
نصیحت	منفصل متصل
بالا حصار	منفصل متصل
صحیح	منفصل متصل
حکومت	منفصل متصل
جام	منفصل متصل
حمل	منفصل متصل

از حرف‌ها کمک بسازید :

مثال :	خ	و	ش	ه	خوش
۱	ع م	ص	و د	م	
۲	ح م	ص	و ل	ل	
۳	ص	ح	ه ی ح		
۴	ح و	ص	ل ل	ه	
۵	غ	ص	ه		
۶	ح	ل	و ا		
۷	و ر	ح	م ت		

شاڪردان بُوييند و بخوانند :

صرف	فرصت	صحيح	نصيحت	تصنيق

حکومت	حاکم	تحصیل	حوالہ محصل	حوالہ حوصلہ

صحت	بدست آوردن	مالک	صف	زمین

در جا ^{های} خالی یک کلمه مناسب بگذارید .

ما قلمه ها را فردا ... آورد .

شما قلمه ها را فردا ... آورد .

آنها قلمه ها را فردا ... آورد .

کلمه های مناسب :

خواهیم

خواهید

خواهند

خواهد

خواهم

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها :

من و ناصر	به باع
و حمید و قاسم	خواهیم
آورد	کلمه هارا
	فردا

در این جا جمله بسازید :

این جملات را بخوانید :

من قلمه هارا فردا خواهم آورد .

ما قلمه ها را فردا خواهیم آورد .

تو قلمه هارا فردا خواهی آورد .

شما قلمه هارا فردا خواهید آورد .

او قلمه هارا فردا خواهد آورد .

آنها قلمه هارا فردا خواهند آورد .

درس شانزدهم

نطافت

ن ن ط ط ا ا ف ف ت ت

خط

خ ی ا ط

درجاهای خالی بنویسند .

مثال :	و	ط	ن	وطن
۱	ا	ي	ا	اط
۲	غ	ل	ط	ط
۳	ڈ	ر	ا	طر
۴	ل	ح	ا	حاظ
۵	ل	ف	ظ	ظف
۶	ن	ا	ف	تف

در این کلمه‌ها کدام حرف‌ها اند بنویسید.

کلمه‌ها	حروف‌ها
شال: قحطی	ق ح ط ی
قطار	ق ح ط ی
طرف	ق ح ط ی
اطمینان	ق ح ط ی
مظلوم	ق ح ط ی
خطرو	ق ح ط ی
نظر	ق ح ط ی

از حرف‌ها کم بسازید :

خوش	ه	ش	و	خ	مثال :
	ی	ط	ح	ق	۱
	ط	ا	ی	خ	۲
	ت	ب	و	ر ط	۳
	ت	ف	ا	ن ظ	۴
		ظ	ف	ل	۵
	ظ	ا	ح	ل	۶
	ل	ی	و	ط	۷

شاگردان بپرسند و بخوانند :

خطاط	خط	خطر	طومار	طويل

لهاز	لفظ	نطافت	طرف	ظلم

قطى	ضعيف	انضباط	مطبخ	طوق

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید :

شاخه برسی ... حاصل تاک را کم میسازد .

هوای تاکستان پایید ... نیا شد .

برای ریشه تاک فقط ... بس هست .

خاک اطراف ریشه تاک باید یک اندازه ... داشته باشد .

کلمه های مناسب :

غلط

جلس

نم

هوا

روغن

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

تاک به دزش	ردیشه تاک
باد ملایم	به یک اندازه
ضرورت دارد	هوا ضرورت دارد
همچنین شاخ و برگ	

در این جمله بسازید :

این جهالت را بخوانید :

من تاک ها را شاخه برسی میکردم .

ما تاک ها را شاخه برسی میکردیم .

تو تاک ها را شاخه برسی میکردی .

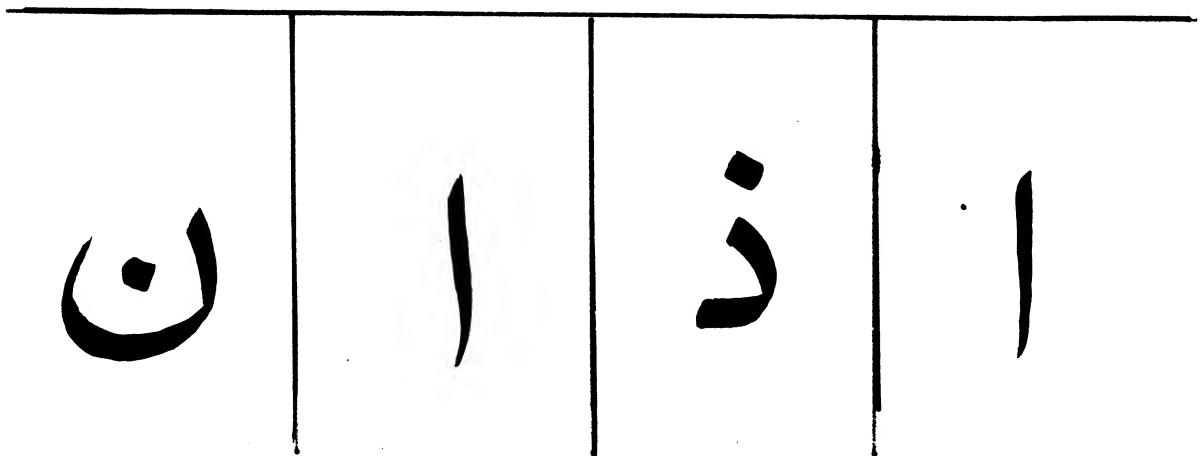
شما تاک ها را شاخه برسی میکردید .

او تاک ها را شاخه برسی میکرد .

آنها تاک ها را شاخه برسی میکردند .

درس هفدهم

اذان

فَاتِّه

ف ا ت ه

درجاهای خالی بنویسید :

مثال:

فازه	ه	ا ش	ف	
	ه	ر د	پ ژ م	۱
	ه	ا ل	ژ	۲
	ک ر	ا	ذ	۳
	ب ذ	ذ	ل	۴
	ه	خ ب ر	ز	۵
	ه	ژ د	م	۶

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها
مثال :	م ژ گ ا ن
پژوهش	م ژ گ ا ن
عذای	م ژ گ ا ن
گرددم	م ژ گ ا ن
ذخیره	م ژ گ ا ن
زالة	م ژ گ ا ن
ذکر	م ژ گ ا ن

از حرف‌ها کمک بسازید :

خوش	ه	ش	و	خ	مثال:
	ب	ه	ذ	م	۱
	و	ا	گ	غ ڦ گ	۲
	ب	ا	ذ	ع	۳
	م	د	ڦ	گ	۴
	ه	د	ڦ	م	۵
	ذ	ه	ذ	ل	۶
	ب	ذ	ا	ک	۷

شاگردان بتویسند و بخوانند .

مذهب	ذخیره	مرگان	زاله	لذید

اذان	مرده	ذهن	پژمرده	ذلیل

فاثة	گردم	غذا	عذاب	عذر

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

اگر من ... تاک ها چیله خواهند شد.

اگر شما ... تاک ها چیله خواهند شد.

اگر آنها ... تاک ها چیله خواهند شد.

کلمه های مناسب :

بخواهم

بخواهید

بخواهند

خواستن

نشستن

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

چیله	اگر او
خواهند	بخواهد
شد	تاک ها
	به زودی

در این جمله بسازید :

این جملات را بخوانید :

اگر من بخواهم شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

اگر ما بخواهیم شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

اگر تو بخواهی شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

اگر شما بخواهید شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

اگر او بخواهد شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

اگر آنها بخواهند شاید تاک ہاچیلہ شوند ۔

۲

ت	پ	ب	۱
ح	ج	ج	ث
ر	ذ	د	خ
ش	س	ژ	ز
ظ	ط	ض	ص
ق	ف	غ	ع
م	ل	گ	ک
هی	ه	و	ن

۶

(وطن اصلی تاک)

تاک در زمان قدیم یک گیا^ه خود روی بود.

در افغانستان و شمال ایران

پیدا میشد . بعد ها مردم تاکستانها

ساختند .

رفته رفته مردم دنیا تاکداری

را رواج ساختند .

در این کلمه‌ها کدام حرف‌ها اند بنویسید.

کلمہ	کلمہ	کلمہ
ت اک س ت ان	متفصل	مثال :
ت اک س ت ان	متصل	پاکستان
	متفصل	
	متصل	قدیم
	متفصل	
	متصل	خودروی
	متفصل	
	متصل	بعدہا
	متفصل	
	متصل	رواج
	متفصل	
	متصل	زمانہا
	متفصل	
	متصل	پاکستان

از حرف ها کم بسازید :

مثال:	خ	و	ش	ه	خوش
۱	د	و	ا	ج	
۲	خ	و	د	ر	وی
۳	ب	ع	د	ه	ا
۴	ق	د	د	ه	
۵	ب	ا	ز	ا	ر
۶	گ	ر	م		
۷	ز	م	ا	ن	

درجا ها خالی یک کلمه مناسب بگذارید .

تاك در زمان قدیم یک گیا . . . بود .

وطن . . . تاك افغانستان و ایران است .

تاك . . . در دیگر وطن ها کاشته شد .

کلمه های مناسب :

خود روی

اصلی

بعدها

رواج

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها

وطن اصلی

تاک

افغانستان و ایران

است .

در این جمله بسازید :

جای مناسب

در انتخاب جای برای ساختن

تاکستان دو چیز بسیار مهم است.

یکی اقلیم یعنی آب و هوای مناسب،

و دیگری هم خاک مناسب.

تاک در آب و هوای مناسب و در خاک

مناسب حاصل فراوان می‌دهد.

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید .

کلمه ها	حروف ها	مثال :
مناسب	م ن ا س ب	متصل
ساختن	م ن ا س ب	منفصل
مناسب		متصل
اقليم		منفصل
انتخاب		متصل
یعنی		منفصل
چیز		متصل

از حرف ها کم بسازید .

خوشہ	ه	ش	و	خ	مثال:
	ه	ش	و	خ	
	ن	ت	خ	س	ا
	ب	ا	خ	ان	ت
	ی	ن	ع	ی	۱
	ب	س	ا	م	ن
	د	ه	د	م	ی
	ر	ا	ی	ب	س
	ل	ص	ا	ح	۲

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

برای ساختن پاکستان ... مهم است.

یکی اقلیم یعنی ... مناسب.

و یکی دیگرهم ... مناسب.

کلمه های مناسب :

دوچیز

آب و هوای

خاک

بی ضرورت

با کلمه ها جمله بسازید :

با این کلمه ها :

برای ساختن

یک تاکستان

دو چیز

ضرور است

در این جمله بسازید :

باغ انگور

خاک باغ انگور یا تاکستان باید خالص

ریگ نباشد . خاک باغ انگور باید خالص

گل هم نباشد . خاک تاکستان باید نیم گل

و نیم ریگ باشد .

تاک انگور در خاک های نیمه گل و نیم

ریگ خوب نموده

در این کلمه ها کدام حرف ها ند بنویسید :

حروف ها	کلمه ها	
م ی د ه د	منفصل	مثال :
م ی د ه د	متصل	میدهد
	منفصل	1
	متصل	خالص
	منفصل	2
	متصل	ریگ
	منفصل	3
	متصل	نیاشد
	منفصل	4
	متصل	میشود
	منفصل	5
	متصل	مخلوط
	منفصل	6
	متصل	شر

از حرف ها کلمه بسازید .

مثال :	خ	و	ش	ه	خوشہ
۱	اتاک	های	نم	ن	
۲	ب	ا	ش	د	
۳	گ	ل			
۴	ب	ا	دی	د	
۵	ه	م			
۶	خ	و	ب	د	
۷	می	د	ه	د	

درجای خالی یک کلمه مناسب بگذارید :

خاک تاکستان باید . . . ریگ نباشد .

خاک تاکستان باید خالص . . . هم نباشد .

خاک تاکستان باید . . . باشد .

کلمه های مناسب :

خالص

یک

مخلوط

نامخلوط

ی. ریگ.

با کلمه ها جمله بسازید .

با این کلمه ها

خاک تاگستان

باید خالص ریگ

و خالص گل

هم نباشد .

در این جمله بسازید :

(اقلیم)

تک به آب و هوای معتدل یعنی نه بسیار سرد

ونه بسیار گرد فرورت دارد . سردی

زمستان برای استراحت تاک خوب است .

گرمی بهار و تابستان برای پخته شدن

میوه، تاک خوب است .

هوای گرم انگور را در شش ما^ه

پخته میسازد .

دراين کلمه ها کدام حرف ها ند بنویسید .

کلمه ها	حروف ها
مثال : خیمه	خ ی م خ ی ه
استراحت	منفصل متصل
معتدل	منفصل متصل
ضرورت	منفصل متصل
اقلیم	منفصل متصل
آب و هوا	منفصل متصل
پخته	منفصل متصل

از حرف ها کمک بسازید .

مثال:	خ	و	ش	ه	خوش
۱	ا	س	ت	ر	ا ح ت
۲	ض	ر	و	د	ت
۳	م	ع	م	د	ل
۴	ا	ق	ل	ی	م
۵	آ	ب	و	ه	ا و ه و
۶	م	و	ی	و	ه
۷	س	ر	د	د	ی

دست جاها خالي يك کمه مناسب بگذاريده.

تاك به ... معتدل ضرورت دارد.

اقليم ... است.

آب و هواي ... برای تاك خوب است.

کمه های مناسب:

اقليم

آب و هوا

معتدل

بسیار سرد

بسیار گرم

با کلمه ها جمله بسازید .

با این کلمه ها

سردی زمستان	و تابستان
برای پخته شدن	برای
میوه تاک	استراحت تاک
خوب است .	و گرمی بهار

در این جمله بسازید :

بارندگی

باران برای کلان شدن تاک خوب است

بارش بی وقت تاک را مزیض می سازد .

سرد سے بی وقت خوشة انگور

را کمبارمی سازد .

بارش در وقت پخته شدن انگور

خوب نیست .

در این کلمه‌ها کدام حرف‌ها اند بنویسید :

کلمه‌ها	حروف‌ها	
نیست	منفصل متصل	مثال :
مریض	منفصل متصل	۱
کم بار	منفصل متصل	۲
بی وقت	منفصل متصل	۳
بارندگی	منفصل متصل	۴
حاصل	منفصل متصل	۵
موسم	منفصل متصل	۶

از حرف‌ها کم بسازید :

خواشید	ه	ش	و	خ	مثال:
	د	ز	ا	س	۱ می
	ر	ا	ب	ک	۲ رمک
	ت	ق	و	بی	۳ بت
	ج	ی	ب	بی	۴ جب
	ل	ص	ا	ح	۵ حلا
	ت	ق	و	ب	۶ بت
	ش	ر	ا	ب	۷ برا

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

بارش در موسوم ... تاک خوب نیست.

بارش ... تاک را می‌ریض می‌سازد.

ابرو بارش زیاد خوش انگور را ... می‌سازد.

کلمه‌های مناسب:

حاصل

بی‌وقت

بی‌جا

کمبان

پُخته

با کلمه ها جمله بسازید .

با این کلمه ها

با رش	ودروقت
در موسمن	پخته شدن
حاصل	انگور
تاك	خوب نیست

در این جمله بسازید :

کاشتن تاک

تاک به دو طریقه کاشته می شود . یکی این که

تخم آنرا میکارند . دیگر اینکه قلمهٔ تاک را

میکارند . شاخه های مناسب تاک را برای

قلمه قطع میکنند . این قلمه هارا در جای مناسب

میگذارند که ریشه بکشند . قلمه که ریشه کشید

نهالی گفته میشود . نهالی های تاک را در تاکستان

میکارند که پس از چهار سال حاصل میدهد .

در این کلمه ها کدام حرف ها اند بنویسید .

حروف ها	کلمه ها
ن ه ا ل ی	مثال :
ذ ه ا ل ی	نهالی
منفصل	
متصل	بریدن ۱
منفصل	
متصل	قلمه ۲
منفصل	
متصل	ریشه ۳
منفصل	
متصل	میکارند ۴
منفصل	
متصل	قطع ۵
منفصل	
متصل	تخم ۶

از حرف‌ها کلمه بسازید :

مثال :	خ	و	ش	ه	خوش
۱	اطری	ق	ه	ه	
۲	میش	و	د	ه	
۳	میکارند	ک	ار	د	
۴	میگذارند	گ	دار	د	
۵	میکنند	ک	ن	د	
۶	قل	ل	م	ه	
۷	کاشت	ش	ت	ه	

درجای خالی یک کلمه مناسب بگذارید.

تاک به دو ... کاشته میشود.

یکی اینکه ... آن را میکارند.

دیگر اینکه ... تاک را میکارند.

کلمه های مناسب :

طریقه

تغم

مناسب

قلمه

ریشه

با کلمه ها جمله بسازید .

با این کلمه ها :

تاخ و تلمه	تاک به دو طریقه
ونهالی	در تاکستان ها
	کاشته می شود

در این جا جمله بسازید :

مرض های تاک

مرض ها و حشره ها قسم قسم به تاک ها و تاکستان ها ضرر می رسانند. مرض های تاک ها را از بین می برد و حشره های تاکستان ها را خراب می کند.

بعضی مرض ها در خاک می باشند. بعضی مرض ها از بارش بیوقت و سردی بی وقت یا از رطوبت و گرمی زیاد هوا پیدا می شوند. تایلر مرض ها و حشرات بر تاک ها و میوه آنها هم قسم قسم است. حشره های قسم قسم می باشند. هر نوع آنها می تاک و تاکستان ضرر می رسانند. مرض های وحشیه های تاک، تنه و شاخه های تاک و پهنه های گل تاک و انگور آنرا خراب می سازند. برای نابود کردن مرض های وحشیه های مضر، دواهای و حاره های هم سه که در کتاب های دوم و سوم (رسواد تاکداری) خواهید خواند.

دراين کمه ها کدام حرف ها اند بنویسید :

کلمه ها	حروف ها
مثال :	ش ا خ چ
شاخچه	ش ا خ چ د
لپخین	منفصل
چاره ها	متصل
حشره ها	منفصل
قاکداری	متصل
دواها	منفصل
ضرر	متصل

از حرف‌ها کلمه بسازید.

مثال:	خ	و	ش	ه	خوش
۱	ب	خ	ی	خ	
۲	ش	ا	خ	چ	ه
۳	ا	و	ل		
۴	د	و	م		
۵	س	و	م		
۶	ت	ن	ه		
۷	ق	س	م		

درجاهای خالی یک کلمه مناسب بگذارید .

مرض ها و حشره ها به تاکستان ها . . . میرسانند .

هر مرض به . . . ضرر میرساند .

برای . . . کردن مرض ها دواها است .

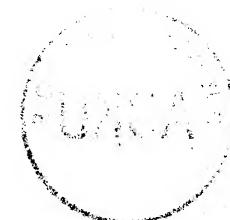
کلمه های مناسب :

ضرر

تاک

نابود

درد

با کلمه ها جمله بسازید .

با این کلمه ها

برای نابود کردن	کتاب های
مرض ها و حشرات	دوم و سوم
خواهید خواند .	دوا ها
	است که در

در این جمله بسازید .

ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN

Education Center For Afghanistan

Learning to Read

and Write

(2)

Author: Fateh Mohammad Muntazir

1992

دشمن

OPIUM.
The enemy of Humanism

Printed by: Afghan Refugee Printing Program
The International Rescue Committee
G.P.O.Box 504,Peshawar,Pakistan.Tel:42727.